Stockholms universitet

2024-11-15

Studiehandledning

Utbildningens historia och skolans plats i samhället (6.5 hp)

UCG32K

VT 2025

Kursansvarig: Shamal Kaveh

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet	Besöksadress:	Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
Institutionen för pedagogik och didaktik	Frescativägen 54	
	www.edu.su.se	
106 91 Stockholm		

Inledning

Studier på högskolenivå kräver en mått av självstudier, självständighet och eget ansvarstagande. De lärarledda momenten täcker bara en del av kursens innehåll och är tänkta att ge en introduktion till kursens innehållsliga teman. För att tillägna sig kursens lärandemål krävs det, med andra ord, förutom deltagandet i de olika verksamheterna (föreläsningar, seminarier, grupparbete etc.) även en hel del eget arbete, förberedelser och självstudier. Och detta förutsätter att du på ett aktivt och självständigt sätt läser litteraturen, deltar i diskussionerna, tar ditt ansvar i grupparbeten samt kritiskt bearbetar och granskar kursinnehållet både enskilt och tillsammans med kurskamrater.

Delkursen är baserad på olika undervisningsformer: föreläsningar, litteraturseminarier samt grupparbeten och gruppredovisningar. Den lärarledda undervisningen är ett stöd för att du på bästa möjliga sätt ska kunna tillgodogöra dig kursens innehåll och innehållet i den kurslitteratur som tillhör utbildningen. Du bör dock vara uppmärksam på det faktum att varken föreläsningarna eller seminarierna kan täcka hela kursinnehållet på ett helt uttömmande sätt. Föreläsningarna är till för att ge en fylligare bakgrund och ett tydligare ramverk som kan underlätta förståelsen av litteraturen och möjliggöra en fördjupning i de teman som literturen berör. På litteraturseminarierna står litteraturen i centrum men då behandlas av utrymmesskäl enbart delar av den obligatoriska litteraturen. Avsikten med litteraturseminarierna är att du ska få en möjlighet till fördjupad förståelse och insikt i kursens olika teman och se exempel på hur texter diskuteras och analyseras. Nyckeln till ett lyckat litteraturseminarium är att du är väl förberedd med anteckningar och svar/reflektioner på seminarietexterna.

Utbildningen vilar på vetenskaplig grund och studierna förväntas utveckla din förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar. Den avser utveckla din förmåga att formulera, avläsa, urskilja och lösa problem men också att på egen hand söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå (SFS 2009:1037 Högskolelagen). Detta förutsätter självklart att du som student inte bara läser litteraturen utan även aktivt deltar i diskussionerna och reflekterar över innehållet tillsammans med din grupp. Du ska även försöka tillägna dig det språkbruk och de analytiska ramar som presenteras, men också försöka att behålla en kritisk blick.

Kontaktuppgifter

Institutionen för pedagogik och didaktik
Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
Besöksadress: Frescativägen 54

Kursgivande institution: Institutionen för pedagogik och didaktik
www.edu.su.se
Tel.: 08-16 20 00 (vxl)

Delkursadministratör: Lotta Engcrantz (lotta.engcrantz@edu.su.se)

Delkursansvarig: Shamal Kaveh (shamal.kaveh@edu.su.se)

Undervisande lärare:
Shamal Kaveh (Shamal.kaveh@edu.su.se)
Tobias Dahlkvist (tobias.dahlkvist@edu.su.se)

Föreläsare
Eric Larsson: erik.larsson@edu.su.se
Johanna Ringarp (Johanna.ringarp@edu.su.se)
Larissa Mickwitz (Larissa.mickwitz@edu.su.se)
Shamal Kaveh (Shamal.kaveh@edu.su.se)
Tobias Dahlkvist (tobias.dahlkvist@edu.su.se)

Universitetskonto och Athena

Kursen kommer att ges inom lärplattformen Athena. Som student vid Stockholms universitet får du tillgång till ett paket av IT-tjänster, till exempel datorsalar, programvara, trådlöst nät, utskrifter, scanning och kopiering. För att komma åt dessa tjänster behöver du universitetskortet och universitetskontot. Du förväntas hålla dig uppdaterad på information som läggs på kurssajt i Athena.

Vi vill be er att undvika att kontakta oss via meddelandefunktionen på Athena. Vänligen skicka istället e-post direkt till den berörda läraren. Vi brukar vanligtvis inte svara på meddelanden på Athena, så för snabbare respons, särskilt vid brådskande frågor, rekommenderar vi att ni mejlar oss.

Kursens upplägg och innehåll

Delkursen är organiserad i fem teman:

- Skolformernas historia
- Utbildning, klass, genus och etnicitet
- Professionshistoria
- Styrning av skolan
- Utvärdering

Skolformernas historia behandlar den historiska framväxten i Sverige av åtskilda skolor och skolsystem med tonvikt på sent 1800- och-1900 tal. Traditioner inom läroverk, flickskola och folkskola behandlas för att belysa det s.k. parallellskolesystemet. Grundskolans tillkomst uppmärksammas liksom demokratins värdegrund som en av skolväsendets grundvalar under

efterkrigstiden. Dessutom belyses framväxten av fristående skolor under de senaste decennierna.

Temat Utbildning, klass, genus och etnicitet syftar till att särskilt uppmärksamma hur skolsystemet historiskt återspeglat och förstärkt föreställningar om flickors, pojkars, sociala klassers och etniska gruppers skilda utbildningsbehov, men också hur sådana föreställningar och strukturer utmanats. Genomförda utbildningsreformer med syfte att utjämna ojämlikheter belyses och granskas kritiskt.

Temat Professionshistoria berör läraryrkets framväxt, synen på professionellt kunnande och hur läraryrket präglas av olika föreställningar kring uppfostran och undervisning.

Styrning av skolan fokuserar relationen mellan politik och pedagogisk verksamhet, och hur denna relation påverkas i och med förskjutningar från regel- till målstyrning, och med framväxten av fristående skolor och det fria skolvalet.

Temat Utvärdering behandlar utvärdering i och av skolverksamhet. Därvid läggs tonvikt bland annat på utvärdering som styrning och som uppföljning av pedagogisk verksamhet. Såväl utvärderingsmodeller som bakomliggande förutsättningar och antaganden behandlas och diskuteras. Dessutom behandlas internationella och nationella utvärderingar och jämförelser.

Förväntade studieresultat

Se aktuell kursplan

Examination och betygsättning

Kursen examineras genom skriftlig salstentamen, skriftlig inlämningsuppgift samt muntliga redovisningar. Som betyg på kursen används en sjugradig målrelaterad betygsskala med graderna (i fallande ordning) A, B, C, D, E och F. För godkänt krävs lägst betygsgraden E samt deltagande och godkänt i all obligatorisk undervisning.

Den avslutande individuella skriftliga examinationen kommer att genomföras på campus i form av en salstentamen. Ordinarie tentamen är inplanerad till tisdag den 25 februari 2025, och omtentamen äger rum lördag den 12 april 2025. Observera att anmälan till tentamen är obligatorisk och ska ske via Ladok. För att kunna anmäla dig måste du vara registrerad på aktuell kurs i Ladok. Om du inte anmäler dig i tid ansvarar du själv för konsekvenserna och förlorar möjligheten att delta i tentamen vid det aktuella tillfället.

Studerande som godkänts på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg. Möjlighet till komplettering av betyget Fx upp till godkänt betyg ges inte på denna kurs.

Vid frånvaro vid tre eller fler schemalagda seminarier anses dock studenten inte ha genomgått kursen och behöver gå om kursen för godkänt betyg.

Stockholms universitetet är en statlig myndighet och omfattas av principen om allmänna handlingars offentlighet. Skriv därför inga känsliga personuppgifter i dina inlämningar och

tänk på att avidentifiera personer och organisationer i texterna du lämnar in. Alla inlämningar via lärplattformen Athena får inte innehålla namn eller personnummer (undantaget examensarbeten)

Som student är det viktigt att du känner till vilka riktlinjer som gäller vid tentamen vid Stockholms universitet. Universitetet har en central informationssida som innehåller regler för salstentamen, information om IT-system och annat som är aktuellt vid tentamensskrivning. Klicka på länken för att ta del av informationen.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, så kallade självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer.

Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

Examinationsuppgiften betygsätts utifrån en sjugradig målrelaterad betygsskala med graderna (i fallande ordning) A, B, C, D, E, och F. Den som har godkänts i prov (lägst betyget E) får ej undergå förnyat prov för högre betyg.

A

- Studentens redogörelse för och diskussion om grunddragen i utbildningssystemets framväxt, utveckling och organisering i Sverige, samt dess betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av dem är mycket välgrundad, tydlig och utförlig.
- Studenten uppvisar ett korrekt och självständigt sätt att resonera, samt en förmåga att problematisera begrepp och kursinnehåll.
- Framställningen visar prov på en mycket god förtrogenhet med och överblick över kurslitteraturen.

B

- Studentens redogörelse för och diskussion om grunddragen i utbildningssystemets framväxt, utveckling och organisering i Sverige, samt dess betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av dem är mycket välgrundad, tydlig och utförlig.
- Studenten uppvisar ett korrekt och självständigt sätt att resonera kring begrepp och kursinnehåll.
- Framställningen visar prov på en god förtrogenhet med och överblick över kurslitteraturen.

C

- Studentens redogörelse för och diskussion om grunddragen i utbildningssystemets framväxt, utveckling och organisering i Sverige, samt dess betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av dem är välgrundad, tydlig och utförlig.
- Studenten uppvisar ett korrekt och delvis självständigt sätt att resonera kring begrepp och kursinnehåll.
- Framställningen visar prov på förtrogenhet med och överblick över kurslitteraturen.

D

- Studentens redogörelse för och diskussion om grunddragen i utbildningssystemets framväxt, utveckling och organisering i Sverige, samt dess betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av dem är huvudsakligen välgrundad, tydlig och utförlig.
- Studenten uppvisar ett korrekt sätt att resonera kring begrepp och kursinnehåll uppvisas.
- Framställningen visar prov på en förtrogenhet med och överblick över kurslitteraturen.

E

- Studentens redogörelse för och diskussion om grunddragen i utbildningssystemets framväxt, utveckling och organisering i Sverige, samt dess betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av dem är i huvudsakligen välgrundad och tydlig.
- Ett huvudsakligen korrekt sätt att resonera kring begrepp och kursinnehåll uppvisas.
- Framställningen visar prov på en viss förtrogenhet med och överblick över kurslitteraturen.

F

- Studenten visar inte tillräckliga resultat i förhållande till de krav som ställs i lärandemålen.
- Underlaget är alltför bristfälligt i relation till betyget E (se nedan).
- Samma omdöme gäller för redogörelsen av och diskussionen kring innebörden i kursens centrala begrepp.
- Språkanvändning och/eller disposition gör texten alltför svår att förstå.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk kurslitteratur

Litteratur som införskaffas av studenten (ca 250 s)

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes (red.), Utbildningshistoria: en introduktion, Tredje upplagan, (Lund: Studentlitteratur, 2019) [valda delar, kap. 6, 7, 10, 21, 22, 23, 25,, 26)

Sandgren, Petter, *Hur marknadsskolan splittrar Sverige*, (Stockholm: Natur & Kultur, 2022).

Elektroniska resurser, tillgängliga i Athena (ca 250 s.)

1946 års skolkommissions betänkande med förslag till riktlinjer för det svenska skolväsendets utveckling. Kapitel 1. SOU 1948:27.

Berg, Fridtjuv, Folkskolan såsom bottenskola: ett inlägg i en vigtig samhällsfråga, (Stockholm: L. Hökerberg, 1883). S. 47–64.

Broady, Donald, Kapitalbegreppet som utbildningssociologiskt verktyg, Skeptronhäften 15. (Uppsala: Uppsala universitet, 1998).

Bunar, Nihad, ”Olikheternas geografier” i Nihad Bunar, Mirjam Hagström & Carlos Rojas, Barn och ungdomar i stadens olikheter: om segregation, gränser och möjliggörande interventioner i det uppdelade urbana rummet, (Stockholm: Natur & Kultur, 2021)., s. 24–40.

Börjesson, Mattias & Romhed, Rune, ”Från jämlikhet till valfrihet i svensk skolpolitik”_i Daniel Suhonen, Göran Therborn och Jesper Weithz, Klass i Sverige (Lund: Arkiv förlag, 2021).

Dovemark, Marianne, Utbildningsreformer och könsmönster. Underlagsrapport 2023:11 (Stockholm: Jämställdhetsmyndigheten 2023).

Englund, Tomas, ”Det utbildningspolitiska systemskiftet” i Majsa Allelin, Andreas Fejes & Magnus Dahlstedt, Perspektiv på skolans problem: vad säger forskningen? (Lund: Studentlitteratur, 2020).

Florin, Christina och Johansson, Ulla. "Tre kulturer - tre historier. Disciplinering i läroverk, flickskolor och folkskolor under 1800-talets senare hälft" i Stig G. Nordström; Gunnar Richardson & Birgit Rodhe (red.), Utbildningshistoria, (Uppsala, 1990).

Forsberg, Eva & Roman, Henrik, “Styrningen av den obligatoriska skolan” i Ulf P., Lundgren; Roger Säljö & Caroline Liberg (red.), Lärande, skola, bildning, (Stockholm: Natur & Kultur, 2020).

Sjøberg, Svein, “The PISA-syndrome – How the OECD has hijacked the way we perceive pupils, schools and education”, Confero 2019(7)1.

Stenlås, Niklas, ”Läraryrket mellan autonomi och statliga reformideologier”, Arbetsmarknad & Arbetsliv 2011(17)4.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress

https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få riktat pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om riktat pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet

https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.